

ného předpisu ve příčině nahlédnutí do knih přenechati jednateli, aby svou smlouvu s pánem obchodu uzavřenou opatřil takovými zárukami, jež by mu umožnily, aby dle svého přání obchody jeho se týkající kontroloval i obchodními knihami majitele závodu. To se v daném případě nestalo. Nárok jednatele k provisi oprávněného neopírá se tedy ani o smlouvu, ani o zákon; před zákonnou úpravou tohoto práva nemůže býti chráněn extensivním výkladem zákona. Pokud mu při uplatňování jeho nároku na provisi ve sporu jsou po ruce procesuální pomůcky, tedy i pomocný prostředek předložení knih, nenáleží tu na přetřes uváděti.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 5. září 1916, č. j. $\frac{\text{Rv II 449/16}}{1}$.) —i—

Je-li i naturalní (ne knihovní) vlastník pozemku legitimován k žalobě negatorní?

Z d ů v o d ů

odvolacího soudu uvádíme:

V daném případě domáhají se žalobci jako prý neobmezení vlastníci domu č. 18 ve Stř. proto, že žalovaná dne 15. března 1916 dala přes zákaz dvorem tohoto jejich domu voziti mrvu, výroku, že nepřisluší žalované právo služebnosti jezdit dvorem tohoto domu.

Žalovaná bránila se proti žalobě námitkou, že žalobci nejsou k žalobě legitimováni, neboť byť i, jak připouští, žalobci před podáním žaloby dům č. 18 koupili a držení jeho se ujali, tož přece, jak z pozemkové knihy zřejmo, podali žádost o knihovní připsání tohoto domu do svého vlastnictví až dne 7. dubna 1916, a byli teprve 18. dubna 1916 za vlastníky zapsáni, takže v době podání žaloby, t. j. 6. dubna 1916, nebyli knihovními vlastníky, žaloba však negatorní přísluší jen pravému vlastníku a tím při realitách v knihách pozemkových zapsaných jest jen vlastník knihovní.

Prvý soudce tuto námitku důvodnou neshledal a zjistiv, že žalovaná si právo jízdy dvorem žalobců neoprávněně osobovala, žalobě vyhověl.

Žalovaná vytýká proto rozsudku prvního soudce nesprávné právní posouzení věci.

Než výtka tato není oprávněna.

I když se stranou ponechá, že v době rozsudku, t. j. 10. května 1916, žalobci již jako knihovní vlastníci domu č. 18 ve Stř. zapsáni byli a že tedy v ten dle §. 406. civ. ř. s. rozhodný moment onen vy-

Pozn. zasíl. O otázce: »Má-li agent na provisi právo nahlížeti do obchodních knih principálových« přednášel dle »Zpráv« z roku 1910 na týdenní schůzi Právnické Jednoty ze dne 12. května 1910 p. vrchní soudní rada Boubela, který k otázce přisvědčil.

týkaný nedostatek knihovního vlastnictví na straně žalobců již nebyl (rozh. z 29. prosince 1911, Rv V 2101/11), nelze žalobcům odpřítí oprávnění k nároku od nich uplatňovanému.

Stanovisko žalované, že jen knihovní vlastník má právo vznést žalobu negatorní, správným není.

Takový výklad §u 523. obč. zák., jakoby jen pravý vlastník věci, tedy u nemovitostí v poz. knize zapsaných vzhledem ku §u 431. obč. zák. jen ten, kdo za vlastníka v knihách je zapsán, byl oprávněn žalobou negatorní nastupovati, byl by příliš těsný. Zákon totiž nechrání jen pravého vlastníka věci, nýbrž chrání také dle obdoby §u 372. obč. zák. bezelstného a pořádného držitele, t. zv. domnělého vlastníka (Randa: Vlastnictví, 4. vyd., str. 229, Krainz: 4. vyd. §. 264., str. 710, Stubenrauch ad § 523., str. 728, Gl. U. 602 N. F.).

Žalobci, kteří ani jinaké právní postavení k domu č. 18 neuváděli, jsou pak — jak prokázáno a v odpor bráno není — takovými poctivými držiteli od žalované jezděním ohrožované reality; vždyť v držení jejím se v době žaloby již nalézali a k držbě té i správný titul, trhovou smlouvu, měli. Správně tedy první soudce žalobcům legitimaci ke sporu přiznal.

(Rozhodnutí c. k. krajsk. soudu v Uh. Hradišti
ze dne 27./6. 1916, $\frac{\text{Bc I 28/16}}{8}$.) Šimeček.

Ztratilo-li se cestovní zavazadlo za dopravy po jedné a téže dráze, podléhající několika, příslušnému ústředí přímo podřízeným ředitelstvím, lze pro žalobu z náhrady škody voliti mezi věcně příslušnými soudy v sídle finančních prokuratur, oprávněných k zastupování toho či onoho ředitelství.

Žalobkyně uvádí, že dne 3. srpna 1914 odevzdala k dopravě na dráze v C. ve Slezsku dvě zavazadla cestovní s určením do S. v Haliči. Zde jí však bylo dne 6. srpna 1914 vydáno pouze jedno z obou zavazadel. Druhé zavazadlo chybělo. Kde se nalézá, kde se případně a jakým způsobem ztratilo, není známo. Doprava se děla jednou drahou. Žalobkyně žádá na eráru náhradu škody u okresního soudu v B., nacházejícím se v sídle finanční prokuratury, v jejímž obvodu jest ředitelství dráhy, nadřícené stanici v C. Žalovaný erár vznáší námitku místní nepříslušnosti.

Prvý soud vyhověl námitce nepříslušnosti z těchto

d ů v o d ů :

Dle §u 74. j. n. a §. 4. nař. všeho ministerstva ze dne 9. března 1898 č. ř. z. 41, jest pro příslušnost rozhodným místo, kde se sběhla událost, následkem níž vzešel uplatňovaný nárok. Touto